

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

VINCENC BENEŠ **(* 1883 – † 1979)**

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí fondu: 1902–1954

Značka fondu: 165

Číslo evidenčního listu NAD: 187

Evidenční číslo inventáře: 202

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2020

Vincenc Beneš (1883–1979)

Vincenc Beneš se narodil 22. ledna 1883 ve Velkých Lišicích u Chlumce nad Cidlinou. Beneš byl především českým malířem, známý je ale též jako výtvarný kritik a publicista.

V letech 1902–1904 Beneš studoval na Uměleckoprůmyslové škole (profesoři Emanuel Dítě a Emanuel Krescenc Liška) a 1904–1907 na Akademii výtvarných umění v Praze (profesoři Vlaho Bukovac a Rudolf Otto von Ottenfeld). V době studií podnikl studijní cesty do Drážďan, Berlína, Mnichova a Paříže, kde se seznámil s díly Matisse, van Gogha, Toulouse-Lautreca, Vuillarda. Po návratu se nechal inspirovat i Bohumilem Kubištou, se kterým sdílel ateliér. Roku 1913 založil s Otakarem Nejedlým v Praze soukromou malířskou školu. Spolu s Nejedlým maloval francouzská bojiště 1. světové války. Ve 20. a 30. letech podnikl řadu cest do zahraničí (Itálie, Dalmácie, Paříž) a maloval krajiny na různých místech v Čechách.

V letech 1909–1911 a 1917–1949 byl členem Spolku výtvarných umělců Mánes, od roku 1923 členem kuratoria Moderní galerie v Praze, v roce 1933 byl přijat do České akademie věd a umění. Byl aktivním členem Osmy a Skupiny výtvarných umělců 1907–1917. Vincenc Beneš zemřel 27. března 1979 v Praze a je pochován na pražském Vyšehradském hřbitově.

Benešův styl byl zpočátku ovlivněn francouzským moderním malířstvím a tvorbou členů Osmy a Skupiny výtvarných umělců (1907–1917), zejména kubismem a fauvismem. Později se od kubismu odklonil a tvořil portréty a expresivně stylizované figurální kompozice. Kromě krajin z bojišť legií malovaných pro Památník národního osvobození v Praze na Vítkově vytvořil i řadu prací s intimními náměty. V pozdních krajinomalbách navazoval na impresionismus Slavíčka a Bonnarda. Mezi jeho nejvýznamnější poválečná díla patří cyklus krajin pro malý foyer Národního divadla (1952). V roce 1963 byl Vincenc Beneš jmenován národním umělcem.

Literatura a internetové zdroje

Vincenc Beneš, Melantrich, Praha 1937

Vincenc Beneš, Nakladatelství československých výtvarných umělců, Praha 1967

Osma a Skupina výtvarných umělců 1907-1917, Odeon, Praha 1988

Czech Modern Painters 1888-1918, Nakladatelství Karolinum, Praha 2012

Na cestě k modernosti. Umělecké sdružení Osma a jeho okruh v letech 1900-1910, Univerzita Karlova, Praha 2014

Vincenc Beneš sedmdesátiletý in: Výtvarné umění, roč. 3, č. 1, 1953/01/31, s. 108

Výstava obrazů Vincence Beneše in: Výtvarná práce, roč. 2, č. 23-24, 1954/12/04, s. 4

Malíř Vincenc Beneš zasloužilým umělcem in: Výtvarná práce, roč. 2, č. 14, 1954/07/16

Poznámka o Vincenci Benešovi in: Výtvarné umění, roč. 5, č. 2, 1955/03/20, s. 52-54

Jubileum Vincence Beneše in: Výtvarná kultura, roč. 2, č. 4, 1978, s. 37-42

Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond Vincence Beneše byl převeden do Archivu NG v roce 2020 ze Sbírký architektury NG. Dopis Františku Rysovi (AA 3643) byl zakoupen roku 1995 a původně zařazen do fondu Varia.

Archivní charakteristika fondu

Soubor archiválií tvoří několik jednotlivin vztahujících se k životu a dílu Vincence Beneše. Většina souvisí s jeho působením ve Spolku výtvarných umělců 1907–1917. Mezi zajímavé soubory můžeme

zařadit korespondenci s Benešovou sestrou „Ančou“ nebo dopisy kolegů z uměleckých spolků, např. od Emila Filly a Otty Gutfreunda.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2020. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 3643 a AA 4271.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Doklady – vlastní					
1	Studijní průkaz z Akademie umění v Praze	1 kus	1904-1908	4271	1
2	Cestovní pas	1 kus	1907	4271	1
3	Stvrzenky a účty (např. Pražské umělecké dílny, Praha; Ludvík Hospergr, moderní závod krejčovský, Praha; Zásilatelství Josef Černý, Praha; Arnold Hübscher, plastické umělecké předměty, původní malby, akvarely a ručně malované kopie, Praha)	12 ks	1908-1912	4271	1
4	Lékařské recepty	2 ks	1913	4271	1
Korespondence přijatá – rodinná					
5	Anča (sestra) [Chlumec nad Cidlinou, srpen 1909], přiložena obálka [Praha, 8. 9. 1909] (zálepka) [Chlumec nad Cidlinou, 1909], přiložena obálka [Chlumec nad Cidlinou, 11. 10. 1912], přiložena obálka [Lovčice, 17. 12. 1912] (zálepka) [Lovčice, 1912], přiložena obálka [Chlumec nad Cidlinou, 1912], přiložena obálka [Dětřichov, 18. 7. 1914], přiložena obálka [Dětřichov, 1914] (pohlednice) [Chlumec nad Cidlinou, 1914] (pohlednice) [Chlumec nad Cidlinou], b. d. (pohlednice) [Chlumec nad Cidlinou], b. d., přiložena obálka [Lovčice], b. d., přiložena obálka b. m., b. d.	21 ll + 8 ob.	1909-1914, b. d.	4271	1
6	nezjištěný V. F. (švagr) Nový Bydžov, 9. 12. 1911	2 ll	1911	4271	1
7	nezjištěný Ladislav (synovec) Nový Bydžov, 22. 4. 1908 (pohlednice)	1 list	1908	4271	1
8	Františka Benešová (matka) b. m., b. d.	1 list	b. d.	4271	1
Korespondence přijatá – jednotlivci					
9	Eggerthová Vilma Písek, 25. 9. 1911 (pohlednice)	2 ll + 1 ob.	1911	4271	1

	[Praha], 29. 9. 1911 (navštívenka), přiložena obálka				
10	Engländer Mitzi [Maria] [Praha, 28. 2. 1910], přiložena obálka [Praha, 6. 4. 1911], přiložena obálka (něm.) [Lázně Kynžvart, červenec 1911] (pohlednice, něm.) [Praha, 28. 4. 1912] (pohlednice, něm.) [Praha, 13. 6. 1912] přiložena obálka (něm.) [Praha, 20. 9. 1912] (pohlednice, něm.) [Mariánské Lázně], b. d. (pohlednice, něm.) b. m., b. d., přiložena obálka	9 ll + 4 ob.	1910-1912, b. d.	4271	1
11	Filla Emil [Paris (Paříž), 1910] (pohlednice) [Brno, 2. 2. 1911], přiložena obálka [Brno, 1911], přiložena obálka [Paris (Paříž), 15. 5. 1913] (pohlednice) [Praha, 28. 3. 1913], přiložena obálka (svatební oznámení) [Köln, 31. 3. 1913] (pohlednice) [Paris (Paříž), 5. 4. 1913], přiložena obálka [Paris (Paříž), 27. 4. 1913] (pohlednice) [Paris (Paříž), 7. 5. 1913], přiložena obálka [Paris (Paříž)], b. d., přiložena obálka b. m., b. d. (2x)	24 ll + 6 ob.	1910-1913, b. d.	4271	1
12	Gutfreund Otto [Pardubice], 25. 6. 1913 (dopisnice)	1 list	1913	4271	1
13	Janišová Magda (a jiní) [Praha, 10. 10. 1910] (pohlednice)	1 list	1910	4271	1
14	Kubartová Soňa [Praha], 26. 6. 1909, přiložena obálka [Tuchoměřice], b. d. (pohlednice) [Tuchoměřice], b. d., přiložena obálka b. m., b. d.	6 ll + 2 ob.	1909, b. d.	4271	1
15	Langer [František] [Ravenna, 1912] (pohlednice)	1 list	1912	4271	1
16	Matička Jaroslav Praha, b. d. (navštívenka)	1 list	b. d.	4271	1
17	Pavelec L. Písek, 1. 9. 1908, přiložena obálka Berlin, 25. 8. 1909 (pohlednice)	3 ll + 1 ob.	1908-1909	4271	1
18	Špála Václav Paris (Paříž), b. d. (pohlednice)	1 list	b. d.	4271	1
19	různí [Praha, 1910] (pohlednice)	1 list	1910	4271	1

20	nezjištěná Jožka K. [Praha], 2. 6. 1909, přiložena obálka	1 list + 1 ob.	1909	4271	1
21	nezjištěný [Jilemnice, 1913] (pohlednice)	1 list	1913	4271	1

Korespondence spolková - Skupina výtvarných umělců (1907–1917)

22	Gutfreund Otto b. m., 21. 4. 1913	2 ll	1913	4271	1
23	Heckel Erich Berlin, 10. 9. 1912, přiložena obálka (něm.)	2 ll + 1 ob.	1912	4271	1
24	Janák Pavel [Venezia (Benátky)], 20. 8. 1912 (pohlednice)	1 list	1912	4271	1

Korespondence odeslaná – jednotlivci
(adresát na druhém místě v nominativu)

25	Beneš Vincenc – Rys František Praha, 16. 7. 1954	1 list	1954	3643	1

Rukopisy – vlastní

26	Drobné rukopisné poznámky týkající se umění	1 fasc.	b. d.	4271	1

Výtvarné práce – vlastní

27	Postava ženy (kresba tužkou, poškozeno)	1 kus	b. d.	4271	1

Tisky

28	Paul Cassirer, VIII. Ausstellung, Berlin 1911/1912 (katalog výstavy s poznámkami)	1 kus	1911	4271	1
29	Pozvánka na ples Spolku českých akademiků židů v Praze (Žofín)	1 kus	1912	4271	1
30	Pozvánka Spolku rakouských umělců (Bund österreichischer Künstler) (něm.), přiložena statuta spolku	2 ks	1912	4271	1
31	Skupina, Der Sturm, Berlin 1913 (katalog výstavy)	1 kus	1913	4271	1

Fotografie

32	Osobní fotografie (ateliéry: America Photo Studio, Praha; J. L. Šichan, Brno)	4 ks	1902, b. d.	4271	1
33	Rodinné fotografie (ateliér: Stoklas, Pardubice)	3 ks	b. d.	4271	1
34	Fotografie díla	53 ks	b. d.	4271	1

Tiráž

Vincenc Beneš (*1883 – †1979), soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1902–1954

počet evidenčních jednotek: 1 karton

počet inventárních jednotek: 34

rozsah v bm: 0,06 bm

stav ke dni: 8. 9. 2020

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 187

číslo evidenční pomůcky: 202

počet stran: 8

schválil dne: 2. 12. 2020 Mgr. Tomáš Hylmar

č. j.: 68/2020-ANG